

**MINISTERUL EDUCAȚIEI
ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU CURRICULUM ȘI
EVALUARE**

Raionul

Localitatea

Instituția de învățământ

Numele, prenumele elevului

TESTUL Nr. 1

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

TEST PENTRU EXERSARE
CICLUL LICEAL

Profil umanist, arte

februarie, 2023

Timp alocat: 180 de minute

Rechizite și materiale permise: *pix cu cerneală albastră.*

Instrucțiuni pentru candidat:

- Citește cu atenție fiecare item și efectuează operațiile solicitate.
- Lucrează independent.

Îți dorim mult succes!

Punctaj acumulat _____

PROFIL UMANIST – 100 de puncte

Citește textul propus și realizează în baza lui itemii:

ȘTEFĂNIȚĂ (izbucnind): Citește!

ARBORE (muind glasul): ...”lui Petru-voievod, feciorul lui Ștefan cel Mare”...(Ridicând glasul.) ...E scrisul meu și n-am scris-o eu! (Boierii, încremeniți, privesc în pământ.)

ȘTEFANIȚĂ (râde și se strâmbă): A! ha! ha!... Veți vedea de ce dă îndărăt portarul Sucevei!... A! ha!... Ast-noapte – două ceasuri după miezul nopții – caru ăl mare mai avea trei sulițe până să apuie – un om călare, c-o bundă lungă, ieși repede din Suceava, fiind drumul Sniatinului. Câțiva aprozi se-ntorceau, din întâmplare, în cetate. Se încrucișează cu el. ”Cine e?” Nu răspunde și pune pinteni calului. Aprozii trag câteva săgeți. Calul cade. Cade și călărețul. Se încinge o luptă. Omul e lungit și-și dă sufletul. Îl scotocesc și găsesc cartea aceasta!... A! ha!... Iacă cuprinsul ei: ”Eu, portarul Sucevei și hatmanul Moldovei, cu închinăciune viu la picioarele lui Petru-voievod, feciorul lui Ștefan cel Mare, și să știi că mi-a adus știri episcopul de pregătirile tale, și tare m-am bucurat că țara e scârbită de Ștefăniță, și ars așteaptă năvălirea Măriei-Tale, și cu credință nestrămutată rămâi de veci plecat rob, Luca Arbore”. A! ha! Ați înțeles?... Iacă de ce Arbore a ținut să slujească lui Sigismund și să mă umilească pe mine... Eu sunt Ștefăniță, și voievod? Petru!... Judecați!

VISTERNICUL SIMA: Scoate-ne din îndoială... Jură! (Arbore stă liniștit.)

PÂRCĂLABUL CONDREA: Pe Evanghelie, în fața Maichii Domnului, jură că nu e adevărat! (Arbore stă liniștit.)...

ȘTEFANIȚĂ: ...Vorbește, Arbore! ...De ce taci?

ARBORE: Aștept să vă liniștiți.

ȘTEFANIȚĂ: Cine? Eu?

ARBORE: Domnul și Divanul!

ȘTEFANIȚĂ: Aștepti să... (Se îneacă.)

ARBORE: Când se năpustesc vânturile, nu s-aude om pe om... Și mânia n-are urechi... Uitați-vă la mine. Părul mi-a albit demult și mi-a rămas câteva vițioane, ochii m-au lăsat, mâinile îmi tremură și glasul s-a uscat... O casă părăsită în care nu se mai aud cântece de bucurie, ci, din vreme-n vreme, se lasă câte-o pasăre ostenită, își spune jalea și dorul, și se duce, lăsând în urma ei zidurile ruinate și ierburile crescute pe ziduri... Așa am ajuns... C-am slujit sub trei domni, și sufletul meu n-a fost deschis

lăcomiei... Și sufletul meu n-a fost deschis zădărniciilor... Mărturisiți voi, cu care în războaie am împărțit rănile și în pace grijile țării, dacă am trecut înaintea cuiva...

TOȚI (*mișcați*): Așa e!

ȘTEFANIȚĂ: Înaintea domnului!

ARBORE (*cu tărie*): Totdeauna... când a fost în primejdie!... (*Scade glasul.*) Uitați-vă la mine... Ștefan, fala neamului, mort! Bogdan, înainte de vreme, mort! Nevasta, moartă! Frații, morți! Nor-mea, nebună! Cătălin, mort! Ce-am ajuns? Umbră răcoritoare printre crucile unei mănăstiri, când la capul uneia, când la capul alteia... Izvor de lacrimi, care va seca în curând! (*Din ce în ce mai vioi.*) Mi-ar mai arde mie de uneltiri și de răsturnări? Și pe cine să răstorn? Pe Ștefăniță – mă iartă, Măria-Ta – pe care l-am crescut de mic copil, pe care-l încălzeam la sânul meu bătrân de câte ori îi era frig, pe care-l luam pe șeaua calului și adormea în brațele mele când ne apuca noaptea la drum în fruntea ostașilor țării, căruia îi povesteam bătăliile bunicului și, când făcea ochii sperioși, îi ziceam: ”Ca el să ajungi, dragul moșului!” Și cu cine aș sta eu la împărechere? Cu Petru pribeagul?... D-ar fi așa, ce ușor mi-ar fi fost să-ți succesc gâtul – mă iartă, Măria-Ta – când Bogdan murise și rămaseși singur plâpând sub paza și apărarea mea!... (*Boierii fac semne de aprobare.*)

ȘTEFĂNIȚĂ (*furios*): Ai vrut să domnești!

ARBORE: Aș fi putut și n-am vrut! Te-am uns domn și ai fost domn, dovadă că nu împliniseși unsprezece ani și-ai întărit dania pe care Cosma Șearpe o făcuse Mănăstirii Neamțului... Nu-i așa, boieri?

TOȚI: Da! da!

(*Viforul* de Barbu Ștefănescu Delavrancea)

Nr.	Item	Punctaj	
1	Propune câte un sinonim contextual pentru cuvintele:	L	L
	<u>cartea</u> -	0	0
	<u>să vă liniștiți</u> -	1	1
	<u>fala</u> -	2	2
	<u>uneltiri</u> -	3	3
2	Rescrie din text 4 lexeme ce desemnează funcții dregătorești în statul medieval.	4	4
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
3	Numește titlul unei drame din literatura română, indicând și autorul acestui text.	4	4
		0	0
		1	1
4	Include în enunțuri dezvoltate două expresii sau locuțiuni care conțin lexemul <i>țară</i> .	2	2
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4

5	<p>Exprimă, în două enunțuri, esența învinuirii aduse lui Luca Arbore de către domnitorul Ștefăniță.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2	L 0 1 2
6	<p>Explică, în 2 enunțuri, două funcții distincte ale didascalilor din secvența subliniată în text.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
7	<p>Schițează, într-un text coerent în spațiul rezervat, portretul moral al personajului Luca Arbore, așa cum se desprinde din fragment.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
8	<p>Analizează, în text coerent de 5-6 rânduri, sugestia contextuală a unei figuri de stil din secvența: <i>O casă părăsită în care nu se mai aud cântece de bucurie, ci, din vreme-n vreme, se lasă câte-o pasăre ostenită, își spune jalea și dorul, și se duce, lăsând în urma ei zidurile ruinate și ierburile crescute pe ziduri...</i></p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5

9	<p>Comentează, într-un text coerent de 6-8 rânduri, motivul literar al <i>paternității</i> în textul dat, în raport cu același motiv dintr-un alt text din literatura română (numește textul și autorul, citează din textul ales).</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4 5 6	L 0 1 2 3 4 5 6
10	<p>Interpretează, în 3 enunțuri, valoarea stilistică a două verbe la modul imperativ din text.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
11	<p>Propune un titlu sugestiv pentru fragmentul dat, argumentându-ți opțiunea într-un enunț. Titlul: Argumentul:</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2	L 0 1 2
12	<p>Elaborează, în spațiul rezervat, un anunț, valorificând datele legendei:</p> <p>Te numești Marin/Marina Ciocanu. Studiezi la Liceul Teoretic Vasile Alecsandri din mun. Chișinău. Organizezi, împreună cu membrii Clubului științific al liceului, o conferință pe tema: „Personalitatea istorică și personajul istoric în literatura română”, care va avea loc în biblioteca liceului, pe data de 15 martie 2023, cu începere de la ora 14:00.</p> <p>Vei semna anunțul.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7

